

PEDAGOŠKO GRADIVO

KITI, VARUHI PLANETA (»WHALE NATION«)

dokumentarni film, 82 minut | 7+

FILMOGRAFSKI PODATKI

pripoveduje..... PRIMOŽ PIRNAT

režija/scenarij .....JEAN-ALBERT LIEVRE

producent.....MARC DUJARDIN, JULIEN SEUL

zvok.....ALEXANDRE HERNANDEZ, GREGORY VINCENT

montaža.....CÉCILE HUSSON

fotografija..... NEDJMA BERDER

Naš življenjski prostor zavzema največje območje na planetu.

Na leto preplavamo 10.000 kilometrov.

Nekateri med nami se lahko spustijo 3000 metrov globoko.

Nekateri lahko živijo tudi do 250 let.

Drug drugemu pomagamo. In ustvarili smo prvo družabno omrežje.

Naša nikoli končana simfonija se razlega na štiri konce sveta.

Vsa živa bitja smo med seboj povezana in skupaj urejamo zemeljske sisteme.

Mi, kiti, smo odgovorni za dihanje tega planeta.

Smo moč, krhkost, dobrohotnost. Upanje.

Smo varuhi planeta.

Teme za pogovor:

živali, otroške želje, čudeži in čudežno, slovensko pripovedovanje, snemanje dokumentarnih filmov o živalih, družba, narava, izumrtje vrst živali,...

Uporabno pri predmetih:

slovenščina, družba, glasbena in likovna umetnost, filmska vzgoja

---

KRATKA VSEBINA

Čudovito posnet dokumentarni film je hvalnica lepoti, inteligenci in veličastnosti največjega sesalca na zemlji.

Kit grbavec je nasedel na osamljeni obali. Medtem ko skupina žensk in moških organizira njegovo reševanje, odkrivamo neverjetno zgodbo o kitih, prebivalcih svetovnih oceanov, ki so ključni ohranjevalci ekosistema našega planeta že več kot 50 milijonov let. Film, ki ga

je navdihnila pesem *Whale Nation* Heathcota Williamsa, nas popelje na potovanje, na katerem odkrivamo še neraziskana področja in komaj poznano družbo kitov – z njihovimi izjemnimi sposobnostmi in bogatim ter kompleksnim socialnim življenjem.

O SNEMANJU

V nasprotju z večino dokumentarcev o živalih – produkcijami, ki delajo z velikimi ekipami sodelavcev z vseh koncev sveta – so dokumentarni film *Kiti*, varuhi planeta posneli drugače. Delali so z majhno snemalno ekipo dveh, treh ljudi in s krajevnimi strokovnjaki. Ker kiti živijo povsod po svetu, so se trudili karseda omejiti premike tako ekipe kakor rekvizitov. Prednost je imela Mehika, saj v njenem morju živijo tri vrste kitov. Pri snemanju so sodelovali s krajevnimi ribiči, potapljači, upravljavci dronov in inženirji zvoka.

Snemanje kitov od blizu ni preprosto. Za to mora biti izpolnjenih več pogojev: ugodno vreme, dobra podmorska vidljivost, veliko potrpežljivosti, pripravljenost kitov, hitra odzivnost in veliko sreče. Kiti namreč odločajo, ali se jim človek lahko približa. Če tega ne želijo, se oddaljijo. Če ostanejo v bližini, privolijo v navzočnost človeka.

SKRIVNOSTNO PETJE KITOV

Kiti nam že tisočletja ljubosumno skrivajo pomen svojega oglašanja. Ali gre za sredstvo komuniciranja na dolge razdalje, sredstvo medgeneracijskega prenosa, geolokacijski pripomoček ali način dvorjenja? Njihove govorice človek še ni razvozlal.

VARUHI PLANETA

Življenje na Zemlji je odvisno od krhkega ravnotežja med vsemi živimi bitji. Eno najpomembnejših vlog za ohranjanje tega ravnotežja pri spopadanju s podnebnimi spremembami imajo prav kiti. Film nas opozori na nevarnosti, ki prežijo na oceane, in posledice ob morebitnem izumrtju kitov. Največji sovražnik kitov je človek, za katerega so kiti več stoletij veljali za pošasti. Za množičen upad njihove populacije so krivi ljudje. Čeprav je kitolov danes prepovedan, človek še naprej ogroža kite. Zvočno onesnaževanje, trki z ladjami in ribiške mreže so nevarnosti, ki ogrožajo njihov vsakdan. Oceani in morja pokrivajo več kot dve tretjini Zemljinega površja. Od tod tudi vzdevek »Modri planet«. Večjega dela Zemljinega ozemlja torej ne naseljuje človek, temveč kiti. Ali potemtakem mi živimo na njihovem planetu?

IZJAVA REŽISERJA

»Ko sem se nekoč potapljal v morju ob karibskih otokih Turks in Caicos, se je pred menoj nenadoma začela premikati skalnata gmota. Nisem vedel, ali me je obšla slabost ali je šlo za zdrs terena. Ko sem obrnil glavo na desno, sem pred seboj zagledal nekaj, kar je bilo podobno repu in nato še veliki beli plavuti. Le nekaj centimetrov pred mano je bil kit grbavec; bil je tako velik in tako blizu mene, da ga nisem zaznal. Tisto, za kar sem mislil, da je skala, se je začelo premikati z neopisljivo gracilnostjo, z zračno lahkotnostjo. Najina pogleda sta se srečala in zazdelo se mi je, da sva se drug drugemu nasmehnila. Vse od tistega trenutka sem sanjal o tem, da bi posnel film o kitih in njihovi ključni vlogi pri gradnji naše civilizacije.«

- Jean-Albert Lièvre, režiser

DAN ZEMLJE

Dan Zemlje je letni dogodek, ki se praznuje 22. aprila, ko se odvijajo dogodki za osveščanje glede varovanja okolja na Zemlji. Prvi Dan Zemlje je bil 22. aprila 1970 in ga zdaj koordinira globalna mreža Dneva Zemlje. Dogodek vsakoletno praznujejo v več kot 192 državah.

Leta 1969 je na Unescovi konferenci v San Franciscu, mirovni aktivist John McConnell predlagal dan spomina na Zemljo, ki bi se praznoval na prvi pomladni dan 21. marca 1970. Ta dan je bil kasneje potrnil Generalni sekretar OZN U Thant. Mesec dni kasneje je ameriški senator Gaylord Nelson proglasil Dan Zemlje na 22. april 1970. 22. aprila so dogodek praznovali večinoma po Združenih državah, dokler ni Denis Hayes leta 1990 dogodek razširil na globalno raven v 141 državah. Veliko skupnosti praznuje Dan Zemlje ves teden, ko se vrstijo dogodki, povezani z varovanjem okolja.

Vsako leto se tema spreminja in prilagaja trenutnim spremembam in težavam z okoljem. Z različnimi dogodki po vsem svetu bodo okoljevarstveniki skušali opozoriti na pomen razvoja, inovacij in implementacij rešitev za preprečevanje podnebnih sprememb in degradacije okolja ter za zagotavljanje trajnostne prihodnosti.

KITI V SLOVENIJI

Edini stalni prebivalci slovenskega morja med kiti so velike pliskavke, poleg njih pa sta v severnem Jadranu pogostejša še progasti in navadni delfin. Med drugimi kiti je na tem območju največkrat opažen kit glavač. V sredini februarja 2009 so v Piranskem zalivu opazili enajstmetrskega kita grbavca. Gre za izjemno redek pojav, saj so to vrsto v Jadranskem morju doslej opazili le dvakrat.

PEDAGOŠKO GRADIVO, 2023

distribucija v Sloveniji: **FIVIA** d.o.o., Vojnik

spletna stran: www.fivia.si

